

lovlig Ekspropriation. De forlangte den Gang en Overpris, fordi de den Gang var hildede i Teorien om, at Verdensmarkedets Pris skulde gælde ogsaa for danske Varer. Hvis man var gaaet ind paa Venstres Planer den Gang, havde man ydet Landbruget et Statstilskud, og Landbruget vilde have været daarligt stillet nu, hvis det havde modtaget det. Det ærede Medlem siger, at Kornarealet er blevet betydeligt indskrænket, men de foreliggende Tal kan ingenlunde fremkalde nogen Ængstelse. Forholdet har jo ogsaa været dette, at jeg to Gange har forespurgt Landbrugets sagkyndige, da de var samlede i det tekniske Landbrugsudvalg, om Kornarealerne formentlig vilde blive indskrænket paa en saadan Maade, at det vilde være nødvendigt at tage Forholdsregler derimod. De har to Gange udtalt sig derimod og fremstillet, hvorledes Rugarealernes Indskrænkning til Fordel for Bygarealerne var en naturlig Udvikling, en ved faglige Motiver i høj Grad begrundet Udvikling her i Landet, saa at der ingen Grund var til at nære Ængstelse i saa Henseende. Desuden er det klart for alle, at da der med Held kan anvendes Byg i vort Brød, er der ikke for Folkeernæringen sket det mindste farlige ved Forskydningen fra Rug til Byg. Det farlige sker kun, hvis de samlede Kornarealer forminskes; men det er de ikke blevet. Det samlede Kornareal her i Landet er ikke formindsket. Men det vilde være ønskeligt, at man i Tide overvejer — og det vil jeg, jeg tror allerede, jeg har nævnt det, anmode det staaende Landbrugsudvalg om —, hvorvidt det nu vil være nødvendigt at træffe Foranstaltninger, og da hvilke, for at sikre, at Kornarealet til Foraaret for Byg og Havre bliver besaaet, og at der ikke sker en saadan Forskydning bort fra Korn over til andre Afgroder som Rødfrugter eller Frø, som kunde blive betænkelig for hele Landets Ernæringsspørgsmaal.

Det ærede Medlem (N. Neergaard) kom saa ogsaa ind paa Spørgsmaalet om Valgene og vilde atter hævde, at min Udtalelse om Valgloven, min Glæde over, at Valgloven havde bevaret Enmandskredsene — det gode i det gamle System — og forenet det med Forholdstalsvalgmaaden — et nyt Gode —, at min Glæde herover skulde være ensbetydende med, at jeg havde betegnet Alliancer som umulige under denne Valgordning. Jeg har henvist til, at jeg under selve den Forhandling, som den Gang fandt Sted, udtrykkelig har sagt, at selvfølgelig er Alliancer ikke udelukkede.

De kan ikke udelukkes ved noget som helst Valgsystem. Det ærede Medlem siger, at Forsøget vil jo briste: Tænk blot, om 2 Partier slutter sig sammen og derigennem erobrer Enmandskredsene. Ja, saa vil det jo netop vise sig, om Systemet holder; saa vil det jo netop vise sig, hvorledes det gaar, idet der bliver saa mange flere Suppleringsmandater tilovers for de Partier, som maaske slaas ud i Enmandskredsene. Hvis 2 Partier ved at gaa sammen faar flere Enmandskredse, end de ellers vilde have faaet, faar de til Gengæld ogsaa færre Suppleringsmandater, end de ellers vilde have faaet. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes Prøven vil bestaa, vil jeg sige, at Faren for dette System kan jo ogsaa fremkomme, hvis en Opmarch i adskilte Grupper medfører, at et Parti, som ikke har Flertal i Befolkningen, derigennem erobrer et Flertal i Rigsdagen. Saa er i Virkeligheden Prøven ikke bestaaet. En Valglov kan aldrig blive bindende for, hvorledes det politiske Liv vil udforme sig; thi det politiske Liv gaar de Veje, som det nu en Gang maa gaa efter den naturlige Udvikling, som den er i Folket i den ene eller den anden Retning. Jeg taler her slet ikke om bestemte Partiallancer; hvad jeg siger, har samme Gyldighed, hvis det konservative Folkeparti og Venstre kan finde hinanden i en Valgalliance, som hvis Socialdemokraterne og de Radikale gør det. En Valglov har i denne Henseende intet andet Maal end at give Regler for, hvorledes Resultaterne vedrørende Afstemningen af de ved et Valg optrædende Partier skal fremkomme.

Endelig sagde det ærede Medlem (N. Neergaard), idet han beskæftigede sig med Spørgsmaalet om, hvilke Systemer der kom til at staa overfor hinanden ved Valget, at han jo dog ikke paa den Maade havde erklæret, at det ikke var et andet System, han ønskede, og han citerede saa 2 Sætninger, men udelod det, som var den egentlige Kærne i hans Betragtninger: Det, han sagde i sin anden Tale, var dette, at han baade her og udenfor Salen havde fremhævet, at i de store Hovedtræk havde der været en forbavsende Lighed mellem de Foranstaltninger, der var truffene her i Landet og i andre neutrale Lande; de var i Principperne saa temmelig ens, og der syntes deri at ligge en vis Nødvendighed derfor o. s. v. Deraf fremgaar, at det ærede Medlem, som i Forvejen havde erklæret, at han ingen Forandring ønskede i vort udenrigspolitiske System, ogsaa vilde forbeholde sig ikke at gøre nogen Forandring i det indenrigspolitiske System. Det var dette,